

**Зведені епідеміологічні показники по Львівській області
(9 місяців 2019-2020 рр.)**

№ з/п	Показники	9 місяців 2019 р.		9 місяців 2020 р.	
		абс.	інт.	абс.	інт.
1	Захворюваність на всі форми ТБ разом із відомчими службами	<u>955</u>	<u>38,1</u>	<u>691</u>	<u>27,6</u>
2	<i>Захворюваність на всі форми ТБ згідно даних, наданих закладами охорони здоров'я, з них:</i>	943	37,7	688	27,5
3	- ТБ легень, в т.ч.	838	33,5	620	24,8
4	з бактеріовиділенням	598	23,9/ 71,4%	445	17,8/ 73,7%
5	з деструкцією	371	14,8/ 44,3%	227	9,1/ 37,6%
6	- позалегеневий ТБ, в т.ч.	63	2,5	55	2,2
7	органів дихання	30	1,2	24	1,0
8	- міліарний ТБ	42	1,7	13	0,5
9	Захворюваність дітей (всі форми), з них:	17	4,1	10	2,4
10	- ТБ легень	14	3,4	8	1,9
11	- позалегеневий ТБ	3	0,7	2	0,5
12	- міліарний ТБ	-	-	-	-
13	Захворюваність підлітків (всі форми), з них:	9	12,7	5	6,9
14	- ТБ легень	7	9,9	5	6,9
15	- позалегеневий ТБ	2	2,8	-	-
16	- міліарний ТБ	-	-	-	-
17	Рецидиви ТБ (всі форми) разом з відомчими службами	<u>268</u>	<u>10,7</u>	<u>156</u>	<u>6,2</u>
18	<i>Рецидиви ТБ (всі форми), згідно даних, наданих закладами охорони здоров'я, з них:</i>	263	10,5	148	5,9
19	- ТБ легень	258	10,3	141	5,6
20	<i>Захворюваність на всі форми ТБ+рецидиви, згідно даних, наданих закладами охорони здоров'я</i>	1206	48,2	836	33,4
21	Захворюваність на всі форми ТБ+рецидиви разом з відомчими службами	<u>1223</u>	<u>48,8</u>	<u>847</u>	<u>33,8</u>
22	Хіміорезистентний ТБ	264	10,5	156	6,2
23	ТБ/ВІЛ (ВДТБ)	114	12,1% до ВДТБ	85	12,4% до ВДТБ
24	ТБ/ВІЛ (рецидиви)	32	12,7% до РТБ	21	14,2% до РТБ
25	ТБ/ВІЛ (інші випадки)	6	-	7	-
26	Всього ТБ/ВІЛ	152	6,1	113	4,5
27	Захворюваність контактних	36	3,8% до ВДТБ	26	3,8% до ВДТБ
28	Захворіло медичних працівників (ВДТБ+рецидиви), в т.ч.	16	-	16	-
29	- тубзакладів	-	-	1	-
30	Смертність від туберкульозу	145	5,8	105	4,2
31	Оглянуто на туберкульоз всього, з них	531855	212,4	383828	153,9
32	- методом флюорографії, з них	517451	247,5	375243	180,1
33	виявлено хворих на ВДТБ легень	267	31,9% до ВДТБ легень	580	93,5% до ВДТБ легень
34	- охоплено дітей туберкулінодіagnostикою, з них	14404	57,1	8585	34,0
35	виявлено з віражем	465	3,2	320	3,7
36	Обстежено осіб на КСП методом мікроскопії в КДЛ ЗЛМ, з них	7529	0,30% від заг. нас.	4703	2,3

37	- виявлено КСП	215	2,9	155	3,3
----	----------------	-----	-----	-----	-----

За 9 місяців 2020 р., в порівнянні з аналогічним періодом 2019 р., з урахуванням даних відомчих служб, в області відмічається значне зменшення захворюваності на всі форми впершедіагностованого туберкульозу – на 27,5% (інт. пок. 27,6 на 100 тис. нас. проти 38,1 в 2019 р.) (табл.). Така ситуація зумовлена поширенням пандемії COVID-19.

За даними закладів охорони здоров'я області за 9 місяців 2020 р. зареєстровано 688 випадків всіх впершедіагностованих клінічних форм туберкульозу, що менше на 27,0%, ніж за аналогічний період 2019 р. (інт. пок. склав 27,5 на 100 тис. нас.).

Захворюваність на туберкульоз легень у 2020 р., у порівнянні з аналогічним періодом 2019 р., знизилась на 26,0% (інт. пок. 24,8 на 100 тис. нас.), на позалегеневої форми туберкульозу – зменшилась на 12% (2,2 та 2,5 на 100 тис. нас. в 2020 р. та 2019 р. відповідно); захворюваність на міліарний туберкульоз також зменшилась та склала 0,5 на 100 тис. нас. (9 місяців 2019 р. – 1,7).

Захворюваність на рецидиви значно знизилась - з 10,5 на 100 тис. нас. за 9 місяців 2019 р. до 5,9 за звітний період 2020 р. (відповідно 263 та 148 в абсолютних числах, різниця становить 115 випадків). І якщо порахувати захворюваність за рекомендаціями ВООЗ (нові випадки туберкульозу і рецидиви), то в області за звітний період даний показник зменшився – на 30,7%, інтенсивний показник 33,4 на 100 тис. нас. при показнику в 2019 р. 48,2 (за даними закладів охорони здоров'я, табл.); з урахуванням даних відомчих служб це зменшення аналогічне – на 30,7% (48,8 на 100 тис. нас. За 9міс. 2019 р. до 33,8 за 9 місяців 2020 р.)

Відмічається значне зниження випадків найбільш епідемічно небезпечного туберкульозу легень з бактеріовиділенням, інтенсивний показник зменшився на 25,5% (з 23,9 на 100 тис. нас. в 2019 р. до 17,8 в 2019 р.), зросла питома вага бактеріовиділювачів серед хворих на вперше діагностований туберкульоз легень в порівнянні з минулим роком – 73,7% при 71,4% за 9 місяців 2019 р. (табл.). Показник деструктивних форм за 9 міс.2020 року зменшився на 38,5% (9,1 на 100 тис. нас. проти 14,8 в 2019 р.), питома вага деструктивних форм серед вперше діагностованого туберкульозу легень також знизилась у порівнянні з аналогічним періодом 2019 р. та склала 37.6% проти 44,3 у 2019р..

Важливим аспектом в даній ситуації є своєчасне і в повному обсязі виявлення та обстеження контактних осіб від усіх бактріовиділювачів, а також своєчасний початок лікування виявлених хворих контактних осіб.

Відсоток захворілих контактних осіб серед вперше діагностованих випадків туберкульозу мусить дорівнювати близько 10%, обласний показник в 2020р. – 3,8 (виявлено 26 хворих на туберкульоз серед контактних осіб).

В розрізі адміністративних одиниць області найгірша ситуація з захворюваністю на туберкульоз (впершедіагностовані форми + рецидиви), де вона перевищує 40,0 (при показнику по області 33,4 на 100 тис. нас.), в Дрогобицькому, Перемишлянському, Самбірському, Бродівському, Турківському районах. А в Золочівському, Пустомитівському, Миколаївському районах та мм.Новий Розділ і Стрий інтенсивний показник за 9 міс. 2020 року не досягнув обласного показника та становив нижче 30,0 на 100 тис.населення .

Найбільша кількість бактеріовиділювачів (вперше діагностований туберкульоз легень) – більше ніж 20 на 100 тис. нас. (показник по області 17,8) зареєстрована в

Бродівському, Жидачівському, Дрогобицькому районах, мм. Червоноград і Дрогобич.

В звітному періоді хіміорезистентний туберкульоз за результатами ЦЛКК встановлений 156 особам, інтенсивний показник склав 6,2 на 100 тис. нас., що на 40,9% менше ніж за 9 місяців 2019 р. (264 випадки – 10,5 на 100 тис. нас.).

Захворюваність на ко-інфекцію (ТБ/ВІЛ-інфекція/СНІД) в звітному періоді в порівнянні з минулим роком зменшилась на 27,3% , причому зменшувалася вона як серед вперше діагностованих, так і серед рецидивів туберкульозу. Так, за даними сероепідеміологічного моніторингу (СЕМ) кількість тестувань на ВІЛ в Львівській області в протитуберкульозних закладах за 9 місяців 2020 року склала 1965 пацієнтів з підозрою на туберкульоз та хворих на туберкульоз, в тому числі 6 дітей (за 9 місяців 2019 року, відповідно, 3503 особи, в т.ч. 18 дітей). Щодо тестування швидкими тестами, то за 9 місяців 2020 року протестовано 1145 осіб, а за 9 місяців 2019 року – 2069 осіб.

За 9 міс. 2020 року зареєстровано 10 випадків вперше діагностованого туберкульозу серед дітей (інт. пок. 2,4 на 100 тис. дит. нас.), що на 7 випадки менше ніж за аналогічний період 2019 р. Найбільше захворіло на туберкульоз дітей в Самбірському, Сокальському та Турківському районах – по 2 випадки.

Захворюваність підлітків також зменшилась на 45,6% та становить 6,9 на 100 тис. дит. населення (в абсолютних числах 5 підлітків за 9 міс. 2020 року проти 9 у 2019 році). Тенденція до зниження захворюваності як серед дітей так і серед підлітків також зумовлена пандемією COVID -19.

За звітний період захворіло на туберкульоз 16 медичних працівників, як і за аналогічний період минулого року.

За 9 місяців 2020 р. померло від туберкульозу (попередні дані) 105 осіб, інт. пок. 4,2 на 100 тис. нас., що на 27,5% менше показника аналогічного періоду 2019 р. (5,8 на 100 тис. нас.).

Показник охоплення населення профілактичними оглядами на туберкульоз у порівнянні з 9 місяцями 2019 р. зменшився на 27,5% і склав 153,9 на 1000 нас. (показник за 2019 р. – 212,4), це відбулося як за рахунок зменшення показника охоплення флюорографічним обстеженням дорослого населення та підлітків, котрий склав 180,1 проти показника 2019 р. 247,5 на 1000 підлеглих контингентів, так і зменшенням охопленням туберкулінодіагностикою дитячого населення на 40,4%.

За 9 місяців поточного року було обстежено в клініко-діагностичних лабораторіях лікувально-профілактичних закладів області на КСП 2,3% від загального населення (2019 р. – 0,3%), це при рекомендованому показнику в 1%.

Відсоток позитивних результатів виявлення КСП по області дещо зріс у порівнянні з аналогічним періодом 2019 р. та склав 3,3 (нормативний рекомендований показник 4,5-5% від кількості проведених досліджень).

З вищенаведеної інформації можна зробити висновки що виражене зниження усіх показників по туберкульозу за 9 місяців 2020 року у порівнянні з аналогічним періодом минулого року зумовлене пандемією COVID-19 . Впровадження жорстких карантинних заходів призвело до зниження рівня виявлення туберкульозу на рівні загально-лікувальної мережі . Слід враховувати наслідки реформування фтизіатричної мережі, які зумовили недовиявлення фтизіатричних хворих.